

Wyrok z dnia 12 czerwca 2001 r.

II UKN 405/00

Prawomocne oddalenie powództwa o nagrodę jubileuszową nie stanowi przeszkody procesowej w rozpoznaniu sprawy o roszczenie odszkodowawcze z tytułu utraty prawa do tego świadczenia.

Przewodniczący SSN Beata Gudowska, Sędziowie SN: Maria Tyszel, Barbara Wagner (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2001 r. sprawy z powództwa Kazimiery B. przeciwko Spółdzielni Mleczarskiej „J.” w S. o podwyższenie renty wyrównawczej, na skutek kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach z dnia 8 lutego 2000 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach wyrokiem z dnia 8 lutego 2000 r. [...] oddalił apelację Spółdzielni Mleczarskiej „J.” w S. od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Sosnowcu z dnia 30 lipca 1999 r. [...] zasądającego od strony apelującej na rzecz Kazimiery B. kwotę 9.144,77 zł i oddalającego powództwo w pozostałej części.

Sąd ustalił, że powódka była zatrudniona u strony pozwanej od 1967 r. do 1990 r., kiedy to strony rozwiązały stosunek pracy w związku z zaliczeniem Kazimiery B. do III grupy inwalidów z tytułu choroby zawodowej (choroba skóry obu rąk). W 1995 r. powódka wystąpiła z pozwem o zasądzenie od pozwanej Spółki na jej rzecz renty wyrównawczej. Wobec zawarcia w kwietniu 1996 r. ugody pozasądowej powódka cofnęła pozew. Strona pozwana zaproponowała Kazimierze B. pracę w charakterze sprzątaczk lub w pralni. Powódka nie mogła jej podjąć ze względu na kontakt z chemikaliami (zaświadczenie lekarza dermatologa z marca 1996 r.). Urząd Pracy nie dysponował odpowiednimi stanowiskami pracy (zaświadczenie Rejonowe-

go Urzędu Pracy z 6 grudnia 1995 r.). Kazimiera B. otrzymywała rentę wyrównawczą do marca 1998 r. kiedy to nabyła prawo do emerytury i zrezygnowała z pobierania renty. Gdyby powódka nie zachorowała i pozostawała nadal w zatrudnieniu, w grudniu 1997 r. nabyłaby prawo do nagrody jubileuszowej za 35 lat pracy. Do potencjalnych dochodów, które Kazimiera B. utraciła wskutek choroby zawodowej Sąd zaliczył wysokość tej nagrody. Poniosła ona szkodę w wysokości tego świadczenia.

Spółdzielnia Mleczarska „J.” zaskarżyła powyższy wyrok kasacją. Wskazując jako jej podstawę naruszenie prawa materialnego „przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie (art. 6, 444 Kc, 229 § 1 i 4 Kp)”, wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania lub o uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Pełnomocnik strony skarżącej wywodził, że powódka mogła otrzymać pracę gdyby się zgłosiła „w tym celu do kadr z odpowiednim badaniem i zaświadczeniem lekarskim”. Po uzyskaniu renty uzupełniającej Kazimiera B. nigdy nie zgłosiła się do pracy. Nie udowodniła przed Sądem, że strona pozwana nie chciała lub nie mogła jej zatrudnić. Strona pozwana udowodniła natomiast, że miała możliwości zatrudnienia powódki po spełnieniu przez nią warunków z art. 229 KP. Sąd uchybił art. 444 KC, albowiem przepis ten stanowi o „wszelkich kosztach” poniesionych przez osobę poszkodowaną, a nie o wszelkich szkodach. Powódka żadnych nadzwyczajnych kosztów nie poniosła.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Strona skarżąca polemizując w uzasadnieniu kasacji z ustaleniami Sądu w zakresie faktycznej podstawę rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku nie wskazała jako podstawy kasacyjnej naruszenia przepisów postępowania. Ponieważ Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę w granicach kasacji, biorąc pod rozwagę z urzędu jedynie nieważność postępowania (art. 393¹¹ KPC), poczynione przez Sąd ustalenia należy uznać za prawidłowe. Jest nimi związany także Sąd Najwyższy rozpoznając sprawę.

Sąd ustalił, że Kazimiera B. wskutek choroby zawodowej i utraty zatrudnienia poniosła w okresie od 1 maja 1996 r. do marca 1998 r. szkodę w wysokości różnicy między potencjalnymi zarobkami a kwotą renty pobieranej z ubezpieczenia społecz-

nego i uzupełniającej, wypłacanej na mocy ugody pozasądowej przez stronę pozwaną. Wśród świadczeń ze stosunku pracy, do których nabyłaby prawo w grudniu 1997 r., gdyby nie utraciła zdolności do pracy wskutek choroby zawodowej, jest nagroda jubileuszowa z tytułu 35 lat pracy. Z porównania zarobków potencjalnych z uzyskanymi wynika, że poniosła szkodę w wysokości tej nagrody.

Nie jest trafny pogląd prezentowany przez pełnomocnika strony skarżącej jakoby poszkodowany miał prawo do wyrównania jedynie kosztów wynikłych z uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, a nie do naprawienia szkody z tego tytułu, i wywód zmierzający do wykazania, że koszty oraz szkoda są różnymi kategoriami prawnymi. Zgodnie z art. 444 § 1 KC, naprawienie szkody na osobie obejmuje wszelkie wynikłe z tego powodu koszty. Obowiązek odszkodowawczy obejmujący wszelkie koszty nie zmienia reguły, że odszkodowanie przysługuje poszkodowanemu w granicach określonych w art. 361 § 2 KC. Obejmuje zatem zarówno straty, jak i utracone korzyści. Przez koszty należy rozumieć nie tylko wydatki, których osoba nie poniosłaby, ale także utratę korzyści majątkowych, które osiągnęłaby, gdyby nie doznała uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia. Koszty stanowią więc element szkody. Utrata nagrody jubileuszowej w rezultacie ustania zatrudnienia z powodu częściowej niezdolności do pracy powstałej w wyniku choroby zawodowej jest utraconą korzyścią. Przy tym, jako podstawę prawną rozstrzygnięcia Sąd powołał art. 444 KC § 2. Według tego przepisu poszkodowany, który utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej może żądać odpowiedniej renty. Z treści pozwu, postępowania dowodowego (zwłaszcza opinii biegłego), z motywów wyroków obu Sądów należy wnosić, że zasądzona na rzecz powódki kwota obejmuje skapitalizowaną rentę za okres od 1 maja 1996 r. do nabycia przez nią prawa do emerytury.

Sąd Najwyższy z urzędu rozważał ewentualną nieważność postępowania na podstawie art. 379 pkt 3 KPC (zarzut podniesiony w apelacji, nie powtórzony w kasacji). Powódka dochodziła bowiem w odrębnym procesie przed Sądem Rejonowym w Sosnowcu wypłaty nagrody jubileuszowej, a jej powództwo zostało prawomocnie oddalone (wyrokiem w sprawie [...]). W niniejszej sprawie wносиła o rentę wyrównawczą w wysokości obejmującej także nagrody jubileuszowe z tytułu 30 oraz 35 lat pracy. Między roszczeniem o nagrodę jubileuszową i roszczeniem o odszkodowanie w wysokości nagrody jubileuszowej nie zachodzi tożsamość rodzajowa, co mimo identyczności stron, nie uzasadnia zarzutu rei iudicatae. Dość wskazać, że są to świadczenia, do których prawo powstaje przy spełnieniu odmiennych przesłanek faktycz-

nych i należne na różnych podstawach prawnych. Nagroda jubileuszowa, w przeciwieństwie do odszkodowania z tytułu szkody na osobie, jest świadczeniem ze stosunku pracy. Roszczenie o każde z nich podlega odmiennym rygorom dawności. Nawet więc przyjmując, że postępowanie zakończone zaskarżonym wyrokiem faktycznie zmierzało do uzyskania pośrednio świadczenia, o które powództwo zostało prawomocnie oddalone, nie było ono nieważne.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy, stosownie do art. 393¹² KPC, orzekł jak w sentencji.

=====